

**SVERIGES
TVÄTTERIFÖRBUND**
TEXTILSERVICEFÖRETAGEN

Hållbarhetsrapport 2024

Bild: © 2024 Beirholms Væverier A/S

Hållbarhet går från *nice to have* till *need to have*

Det snart gångna året kan betecknas som ett år då hållbarhetsfrågorna på allvar tog sig från många organisationers goodwill-konto, in i styrelserummet. Ramverk för standardisering av företags hållbarhetsrapportering och direktivet för due diligence klubbades i EU. Arbetet med hållbarhet är inte längre valbart.

Detta kan kännas som processer som ligger långt borta, där det är svårt att se en tydlig koppling till den dagliga verksamheten. Flertalet medlemmar inom Sveriges Tvätteriförbund berörs inte heller direkt av dessa förändringar, men i båda fallen finns dock ett starkt fokus på leveranskedjan, det vill säga alla de organisationer som finns uppströms och nedströms de stora företag som redan nu berörs av den förändrade hållbarhetslagstiftningen. Eftersom många medlemmar är en del av andra organisationers leveranskedja, är det mycket troligt att ni redan fått, eller inom kort kommer att få, fler frågor om till exempel klimatpåverkan från era processer, hur ni säkerställer goda arbetsförhållanden för era anställda, eller var och hur textilier som ni hyr ut till kunder är producerade.

Att ha svar på dessa frågor, och att svaren även ska vara tillfredsställande för kunderna, kommer vara avgörande för branschens konkurrenskraft framåt. För att stötta medlemmar i att vara mer förberedda för de frågor som vi kommer att se mer och mer av framåt, har Sveriges Tvätteriförbund under året tagit fram ett förslag till utveckling av organisationens auktorisationsprocess. Genom att utveckla processen utifrån aspekter som ligger i fokus i den nya hållbarhetslagstiftningen, vill vi stötta branschen i att förbereda sig och därigenom behålla eller rent av öka sin konkurrenskraft.

När hållbarhetsfrågorna behöver rapporteras transparent av våra kunder, finns det goda möjligheter för oss som bransch att visa på de stora samhällsvärden vi skapar. Genom att erbjuda lokala jobb med god kontroll på arbetsmiljö och respekt för mänskliga rättigheter, samt cirkulära processer och höga ambitioner inom miljöområdet, kan vi minska våra kunders hållbarhetsrelaterade risker, och bidra till att det lyser grönt i deras hållbarhetsrapporter framåt – en viktig konkurrensfördel!

Under året har vi fortsatt samarbetet med vår danska systerorganisation BVT (Brancheforeningen for Vask og Tekstiludlejning) med fokus på att utveckla våra auktorisationsprocesser, och utbildningsmaterial inom hållbarhetsområdet. Vi är mycket tacksamma för den input vi fått från de medlemmar som involverats i projektet! Utbildningsmaterialet finns sedan en tid tillbaka tillgängligt på projektets hemsida www.scandinavianqualitycontrolmodel.com.

Sveriges Tvätteriförbunds hållbarhetsrapport 2024 är den elfte i ordningen. Genom att följa ett antal indikatorer årligen skapar vi en ökad kännedom om hur branschen utvecklas i olika hållbarhetsfrågor, och ger ett underlag till hur vi som branschorganisation bäst kan stötta medlemsföretagen i ett ständigt förbättringsarbete.

Michael Sandin, Förbundsordförande Malmö november 2024

Innehåll

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN	3
1.1 Antal arbetsställen	3
1.2 Skapande av arbetstillfällen	4
2. MILJÖ	6
2.1. Miljöcertifieringar	7
2.2. Förnybar energi	8
2.3. Distribution	9
2.4. Textilåtervinning	9
3. ARBETSMILJÖ	11
3.1. Arbetsolyckor	11
3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete	12
4. KONSUMENTFRÅGOR	12
4.1. Anmälningar till Konsumentverket	12
4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)	12
5. KVALITET	13
5.1. Kvalitetsledningssystem	13
5.2 T-märket	14
6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE	15
6.1. Tvätteriförbundets hållbarhetspris	15
6.2. Medlemmars samhällsengagemang	16
7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET	17
8. FN:s GLOBAL COMPACT	17
9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER	18

Val av nyckeltal

De nyckeltal som presenteras i denna rapport har begränsats till sådana uppgifter som är offentliga och som tillhandahålls från statliga myndigheter eller välbetrodda, opartiska organisationer. Utöver dessa innehåller årets rapport även ytterligare nyckeltal, baserade på data från den informationsinsamling som bildar basen för Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationskontroll. Dessa uppgifter visar dock endast data för Tvätteriförbundets medlemmar, medan övriga nyckeltal är baserade på data från hela branschen.

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN

1.1 Antal arbetsställen

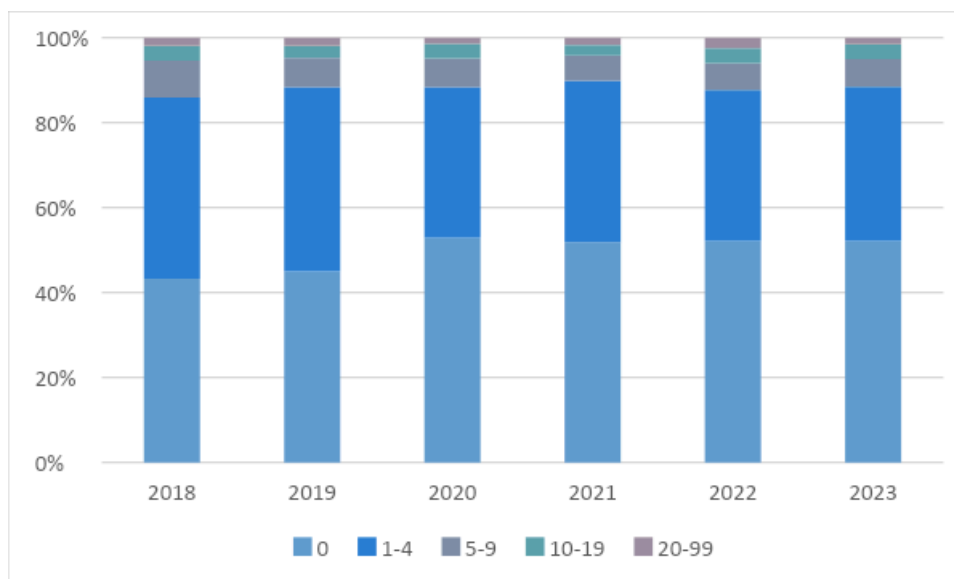
Antalet arbetsställen registrerade inom olika branscher presenteras årligen av SCB, per SNI-kod. Ett arbetsställe är enligt SCBs definition en adress, fastighet eller grupp av fastigheter där ett företag bedriver verksamhet. Företag som finns på flera orter eller har flera anläggningar har därför ett flertal arbetsställen. Informationen redovisas årligen för föregående år.

2023 fanns det 109 arbetsställen som var registrerade som industri- och institutionsvätterier. Den absoluta merparten (86 %) av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda. Antalet företag som har över 20 personer anställda har vuxit under de senaste åren, främst som en följd av sammanslagningar. Under 2023 gick dock antalet ner något.

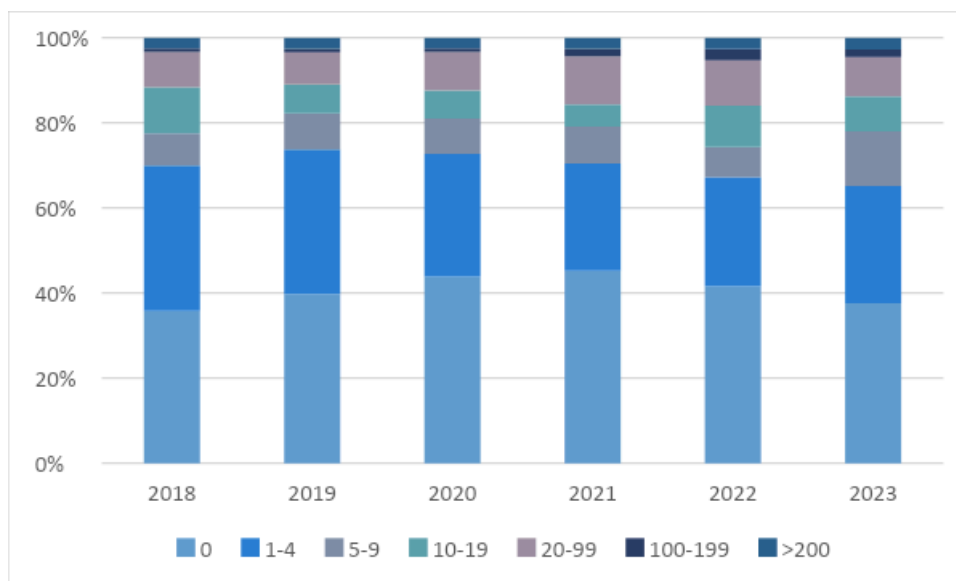
Antalet arbetsställen som var registrerade som konsumenttvätterier har sedan 2022 återigen sjunkit något och uppgick i slutet av 2023 till 380 stycken. Hela 98 % av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda, och mer än hälften (52 %) är egenföretagare utan anställda.

Tabell 1 Antal arbetsställen per antal anställda vid slutet av 2023.

	<1	1-4	5-9	10-19	20-99	100-199	>200	Totalt
Industri- och institutionsvätterier (SNI-kod 96.011)	41	30	14	9	10	2	3	109
Konsumenttvätterier (SNI-kod 96.012)	198	138	25	13	6	0	0	380

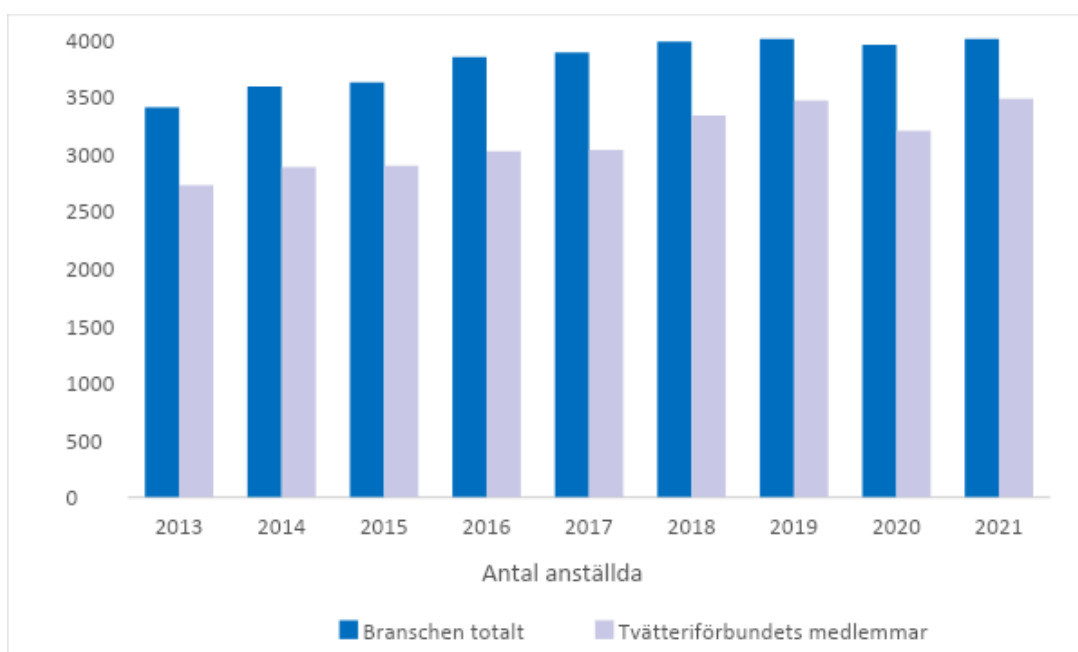
Figur 1 Andel anställda inom företag registrerade som Industri- och institutionstvätt (2018-2023)

Figur 2 Andel anställda inom företag registrerade som Konsumenttvätt (2018-2023)

1.2 Skapande av arbetstillfällen

Antalet medarbetare ökade åren innan coronapandemin från cirka 3 600 till 4 000. Efter en nedgång under 2020 har antalet medarbetare fortsatt att öka. Under 2023 var det cirka 4 500 helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag. En betydande del av branschens medarbetare finns dock inom andra företagsformer än aktiebolag, där finns dock inte jämförbar statistik tillgänglig. Inklusive personal inom dessa verksamheter arbetar uppskattningsvis runt 5 500 personer inom näringen.

Figur 1 Antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

Tvätt- och textilservicebranschen har mycket goda förutsättningar att erbjuda människor ett första inträde på arbetsmarknaden. Inom tvätt- och textilservicebranschen är kraven på avancerade kunskaper i svenska i många fall relativt begränsade, vilket möjliggör en anställning även under tiden som språkkunskaperna utvecklas. Därmed skapas även möjlighet till ökad kontakt och språkträning med personer som har en förankring i det svenska samhället.

Yrkesgruppen ”maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning (8151)” inkluderar en stor del av dem som arbetar inom branschen, både som egenföretagare och anställda. Under 2022 (senast tillgänglig statistik) var det 54 procent av denna yrkesgrupp som var utlandsfödda.

Personer födda i Asien utgör den största andelen av utlandsfödda som arbetar inom branschen och omfattar drygt hälften av alla utlandsfödda. Andra stora grupper är personer födda i Europa exklusive Norden samt Afrika (21 respektive 18 procent av alla utlandsfödda).

Figur 3 Andel utlandsfödda och födda i Sverige bland maskinoperatörer, den absolut största yrkeskategorin inom branschen – i relation till total mängd arbetskraft (till vänster), samt som andel av totalt antal anställda (till höger).

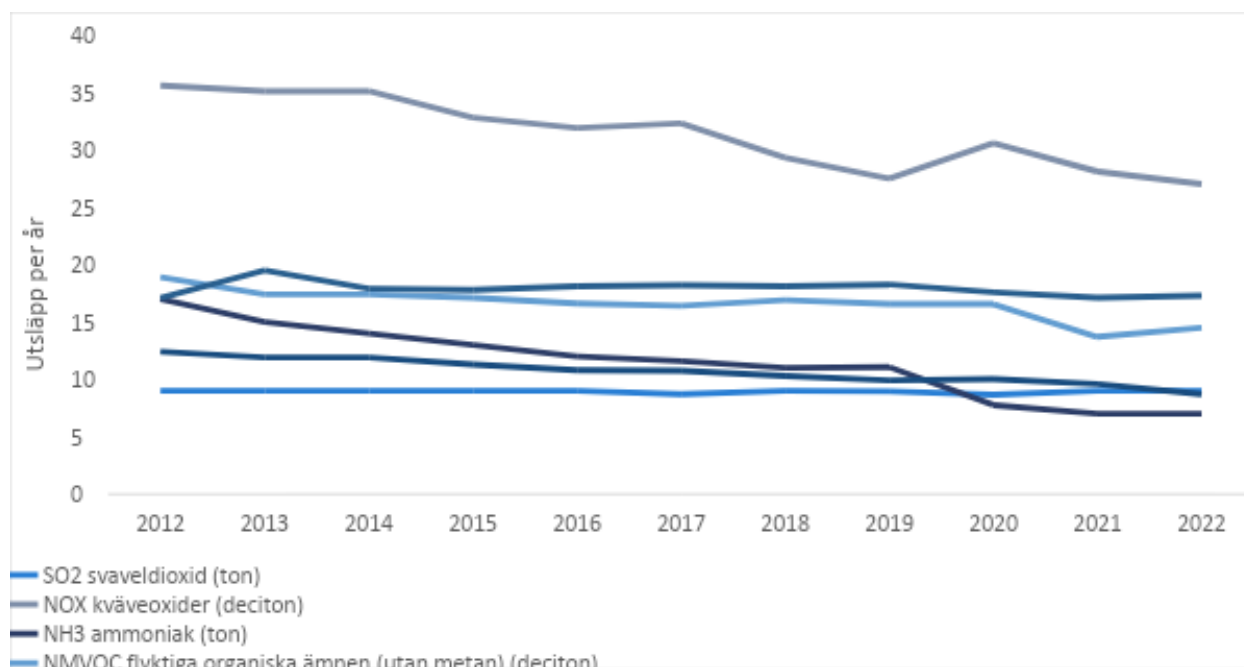
Textilservicebranschen är även en viktig arbetsgivare för personer utan längre utbildning. Statistiken visar att 31 procent av de anställda inom branschen (kategori ”maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning, 8151”) endast har en utbildning som motsvarar förgymnasial nivå. Genom att möjliggöra arbetstillfällen för personer som ännu inte uppnått utbildning motsvarande gymnasienivå skapar branschen en mycket viktig möjlighet till inkomst och självförsörjning för människor som har färre möjligheter på arbetsmarknaden.

2. MILJÖ

SCB följer kontinuerligt utsläppen till luft från det svenska näringslivet i "Utsläpp till luft efter näringsgren och ämne". Tvätterinäringen tillhör gruppen "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m." (näringsgrenarna S94–T98). Till gruppen "Annan serviceverksamhet" hör även hår- och skönhetsvård/kroppsvård, begravningsverksamhet, intresseorganisationer/trossamfund, samt reparationstjänster. Till gruppen "Förvärvsarbete i hushåll" hör t.ex. catering, barnpassning, hemtjänst etc. Flertalet branscher inom denna grupp är därmed av en karaktär som skiljer sig från tvätt- och textilservicebranschen, där främst uppvärmning av varmvatten och transporter är drivande inom utsläppsområdet. Trots att den grova indelningen i SCBs utsläppsstatistik gör det svårt att dra direkta paralleller mellan statistiken och tvätterinäringens miljöarbete, återger den i hög utsträckning en relevant bild av utvecklingen.

Statistiken för de senaste åren visar att utsläppen av en rad ämnen minskat stadigt. Emissionerna av växthusgaser (GHG = Greenhouse gases) har enligt statistiken minskat med över 40 % inom denna branschsektor sedan 2012. För andra året i rad låg klimatutsläppen från sektorn under 100 kiloton CO₂ekvivalenter.

Inom tvätterinäringen är den huvudsakliga anledningen till utsläppsminskningarna att fler och fler företag går från fossila till förnybara bränslen. Vid konvertering till fossilfria bränslen är det inte ovanligt att fasta biobränslen används, t.ex. pellets. Fast biobränsle kan ge upphov till högre utsläpp av NMVOC (non-methane volatile organic compounds), NO_x (kväveoxider), svaveldioxid och partiklar jämfört med t.ex. gasol. Allt bättre reningsteknik är troligtvis förklaringen till att vi ändå ser en minskande eller oförändrad trend sedan 2012, även när det gäller dessa ämnen.

Figur 1 Utsläpp till luft från branschsektorerna "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m."¹

¹ SCB uppdaterar kontinuerligt antaganden kring bränslemixen för uppvärmning av lokaler, vilket påverkar hela tidsserien. Därför kan värden som presenteras här inte jämföras med de som presenterats i tidigare rapporter.

2.1. Miljöcertifieringar

Ett antal olika miljöcertifieringar används av aktörerna i den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Det handlar dels om allmänna certifieringar av miljöledningssystem, som syftar till att skapa kontroll och rutiner som kontinuerligt förbättrar organisationens miljöprestanda (ISO 14001 och EMAS), dels om vissa certifieringar som är specifika för tvätt- och textilservicebranschen (TRSA Clean Green och Svanen). Från och med år 2022 presenteras även information om de medlemmar som anslutit sig till Science Based Targets initiative (SBTi), en garant för att företagets målsättningar och arbete för minskat klimatavtryck är i linje med Parisavtalets målsättning om högst 1,5°C genomsnittlig höjning av den globala medeltemperaturen.

- Miljöledningssystem ISO 14001

Genom miljöledningssystem skapas en struktur och tydlighet i hur miljöarbetet bedrivs inom en organisation. Många företag väljer att upprätta sitt miljöledningssystem enligt ISO 14001 och certifiera sig mot detta. ISO 14001 innehåller en rad krav både kring det interna miljöarbetet och i relation till omvärldens lagar och regleringar. Certifieringen är generell och kan användas av alla branscher. Kraven syftar till att garantera ett systematiskt arbete med miljöfrågor och det finns inga absoluta krav kring miljöprestanda i sig. Genom den senaste revideringen av certifieringssystemet (ISO 14001:2015) ska även ett livscykelperspektiv appliceras, systematisk hantering av risker kopplade till miljöledningssystemet ska finnas och miljöaspekter ska beaktas vid inköp av varor och tjänster. Information om antalet certifierade företag i Sverige kan erhållas via [siten Certifiering.nu](http://sitenCertifiering.nu). Då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Comforta (Lindström Group)*
- CWS Sweden AB*
- HR Björkmans Entrémattor AB*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- KTI Sverige AB*
- Miljöservice Syd AB
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/LimaTvätten AB*
- Rikstvätt Öland/Lindbytvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/Kåpi Tvätt AB*
- Samhall AB*
- Tvätt och Textil, Region Skåne*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Tvätteriet Alingsås*
- TvNo Textilservice AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- EMAS (Miljöledningssystem)

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) är en del av EU-kommissionens övergripande miljöagenda. Syftet med systemet är att ge ett verktyg för företag och andra organisationer att utvärdera, rapportera och förbättra sin miljöprestanda. EMAS baseras på ISO 14001, men kräver utöver kraven i

miljöledningssystem även att en miljöredovisning upprättas och offentliggörs årligen. Rapporteringen sker i förhållande till ett antal kärnindikatorer som är relevanta i de flesta verksamheter. EMAS-certifierade företag återfinns i EU-kommissionens EMAS-register². Hösten 2024 finns det åtta svenska företag som innehar en EMAS-certifiering. Bland dessa återfinns Hr Björkmans Entrémattor, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Svanen**

Svanen har i dagsläget två olika certifieringskriterier inom tvätt- och textilservicebranschen: kriterier för tvätterier samt för alternativ kemtvätt. Licens kan beviljas enskilda produktionsenheter eller flera enheter som ingår i en kedja eller koncern. Varje enhet måste dock uppfylla kraven. Detta innebär att anläggningarna lever upp till krav ställda i relation till energi- och vattenanvändning samt utsläpp av klimatgaser, användning av tvättkemikalier, textilier, transporter, utsläpp mm. Vilka organisationer som innehar en Svanencertifiering för textilservice i Sverige återfinns på www.svanen.se.

Svanens kriterier för alternativ kemtvätt tillåter inte användning av organiska lösningsmedel i processen. I oktober 2024 hade fortfarande endast ett svenskt företag erhållit denna licens: KTI Sverige AB. I detta fall används koldioxid i tvättprocessen.

- **TRSA Clean Green certification**

Denna miljöcertifiering är framtagen av den amerikanska tvätteribranschen, Textile Rental Services Association (TRSA). Certifieringsgrunden består främst av två övergripande målsättningar inom energi- respektive vattenanvändning. Dessutom ska ett antal Best Management Practice efterlevas.

Science Based Targets initiative (SBTi)

Science Based Targets initiative (SBTi) är ett samarbete mellan UN Global Compact, World Resource Institute (WRI), WWF och Carbon Disclosure Project (CDP) som syftar till att ge företag vägledning i att sätta klimatmål som går i linje med vad vetenskapen anser krävs för att klara målsättningarna i Paris-avtalet. Företag som sätter ett mål kan lämna in dem till SBTi för godkännande och sedan få dem publicerade och använda målet i sin kommunikation. Mål sätts för företagets direkta klimatpåverkan samt deras påverkan genom val av energi- och bränsleleverantörer, samt företagets indirekta klimatpåverkan, genom användning av de produkter/tjänster som bolaget levererar eller köper in till sin verksamhet.

Bland de medlemsföretag som hittills åtagit sig att arbeta mot vetenskapligt baserade utsläppsminskningar återfinns Elis Textil Service, Lindstrom Group, Vattenfall, Miele, Ecolab och Textilia Group.

2.2. Förnybar energi

Sveriges Tvätteriförbund följer årligen upp andelen förnybar energi som används bland förbundets medlemmar. Svaren visar på en konstant ökande andel fossilfri energi i branschen. Det är i huvudsak förnybar el som används, där allt fler medlemsföretag anger att de använder 100 % förnybar el inom

² <https://webgate.ec.europa.eu/emas2/public/registration/list>

verksamheten. En fortsatt tydlig trend är att allt fler medlemsföretag investerar i egna produktionsanläggningar för förnybar energi. Under 2023 producerade Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar sammanlagt omkring hela 64 GWh el. Det motsvarar årlig elanvändning i ca 32 000 lägenheter.

2.3. Distribution

Transport av textilier mellan kunder och tvätterier är en nödvändig del av textilservicens logik. Därför har branschen jobbat hårt under många år för att minska miljöpåverkan från dessa transporter. Minskad klimatpåverkan sker främst genom val av bränslen, optimerade rutter och sparsam körning.

I årets auktoriseringsprocess är det återigen flera medlemmar som anger att de använder en hög andel fossilfria drivmedel. Det är främst olika typer av biodrivmedel som används, men en tydlig trend är att antalet eldrivna fordon ökar inom branschen. Flera anläggningar rapporterar även att de planerar övergång till elfordon i närtid.

Ett exempel på en anläggning där distributionen redan idag är framsynt är Elis anläggning i Veddesta. Sedan 2022 testas en teknik med trådlös laddning av elfordon i samverkan med företaget Elonroad. Under 2023 har flera elfordon kunnat laddas på två laddskenor medan de lastas och lossas. Projektet har fått finansiering genom statliga Klimatklivet.

2.4. Textilåtervinning

Ett ökat fokus på leveranskedjan, dvs. alla delar före och efter själva tvättprocessen, har under senare år tydliggjort vikten av att jobba aktivt med att minska negativ påverkan från produktionen av de textilier som textilservicebranschen hanterar. Att återanvända och materialåtervinna textilier som inte längre är tjänliga för sitt ursprungliga ändamål är därför en nyckelfråga för textilservicebranschens hållbarhetsarbete framåt.

En ökande andel av textilservicebranschens aktörer har under flera år arbetat mycket aktivt tillsammans med både kunder och leverantörer för att skapa cirkulära textilflöden. Allt fler medlemsföretag tar också fram målsättningar och följer upp nyckeldata med koppling till cirkulära textilflöden. Några exempel presenteras nedan, utifrån respektive företags publicerade hållbarhetsrapporter:

Företag	Målsättning cirkularitet	Status 2023
Elis	100 % Hållbara textilier 2030 (certifierade resurseffektiva och producerade av återvunna, ekologiska alt regenererade material)	Under 2023 var 56 % av inköpta textilier hållbara
	100 % Återbrukat eller Återvunnet textilavfall 2030	66 % av textilkassationerna gick till återvinning eller återbruk under 2023
Textilia	100 % återanvändning av kunders kasserade textilier 2025	69,65 % av kasserade textilier återvanns under 2023. 2,2 miljoner textilartiklar producerades av kasserade textilier genom upcy.
Lindström Group (Comforta)	100 % Återbruk/Återvinning av textilavfall 2025 (90 % mål för 2024)	74 % av textilavfallet återvanns och 4,8 miljoner reparationer av textilier genomfördes under 2023
CWS Group	90 % av alla nya affärer baseras på hållbara textilier, där cirkulära produkter har en viktig roll, 2025	Under 2022 köptes 117 ton textilier av återvunnen polyester, 39 ton hållbar viskos och 64 ton hållbarhetsmärkt bomull in av bolaget (inga nya data publicerade för 2023)

I Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationsprocess efterfrågas sedan flera år tillbaka information om hur textilavfall som uppkommer inom verksamheten hanteras. Frågan är inte obligatorisk att besvara, men en övervägande majoritet av anläggningarna väljer att göra det. Samtliga större medlemsföretag har i år valt att besvara frågan, vilket gör att det finns hög relevans i resultaten, trots att de inte är helt kompletta.

Utifrån inhämtade svar 2024 sorteras drygt 1 650 ton textilier ut årligen på svenska medlemsföretags anläggningar. Av dessa går nära 1 150 ton textilier, dvs nära 70 %, redan idag in i cirkulära processer genom återanvändning eller materialåtervinning. De flöden som inte går till återanvändning eller materialåtervinning är ofta sådana där det idag saknas tekniker för separation av blandmaterial eller för att ta bort impregneringsmedel som behövs i skyddskläder, och entrémattor, som viktmässigt till största andelen består av gummi.

Cirkulära initiativ

Lindström lanserade under 2023 sitt första 100 % återvunna kit för anställda inom hotell/restaurangbranschen. Under 2023 lanserades även företagets första entrématta med över 75 % återbrukade fibrer. Sedan 2022 är Lindström delägare i återvinningsföretaget Rester med verksamhet i Finland och Baltikum. Företaget har som ambition att under 2025 kunna lansera ett closed-loop återvinningsssystem för entrémattor.

Elis lanserade under 2023 sin första entrématta av 100 % återvunnet textilmaterial. Lagning av entrémattor är en väl utbyggd del av verksamheten. På anläggningen i Fristad lagades 7301 mattor under 2023. Företaget bidrar till studenters möjlighet att skapa cirkulära kollektioner genom att skänka uttjänta

arbetskläder till Textilhögskolan i Borås, där eleverna uppcyklar textilierna till modekreationer. Elis skänker även textilier till Re:Play som tillverkar lekmaterial till barn. Några exempel är tvättsäckar som sys om för tråklossförvaring och t-shirts som blir garnnystan för fingervirkning. Under 2023 slöt Elis avtal med en ny IT-leverantör. Valet föll på en aktör som enbart säljer begagnade produkter.

Textilia återanvände under 2023 412 790 ton kasserade textilier genom sitt koncept upcy. Återanvända artiklar från Textilia upcy utgjorde 2023 25 % av det totala textilinköpet i Textilias danska del. Klimatpåverkan reduceras med upp till 82 % i artiklar som återanvänds genom upcy-konceptet, jämfört med när jungfruliga textilier köps in.

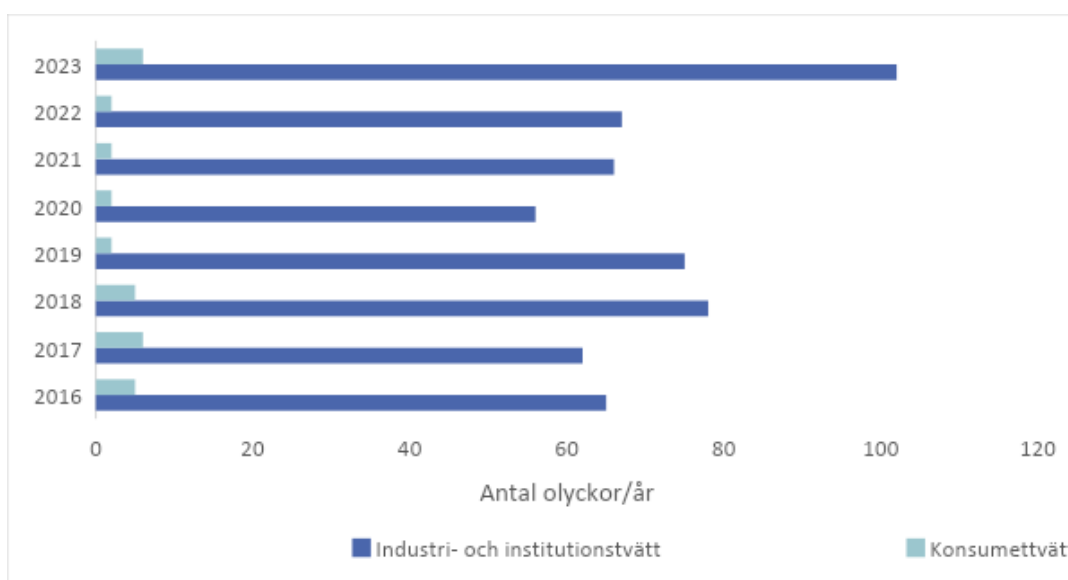
3. ARBETSMILJÖ

3.1. Arbetsolyckor

Arbetsolyckor sammanställs årligen av Arbetsmiljöverket, som också presenterar information om orsaken bakom olyckan.

Statistik för åren 2016–2023 visar att antalet olyckor per år inom industri- och institutionstvärtier ökade under 2023. Från att variera mellan 65 och 80 fall per år under perioden 2015-2022, till 102 fall under 2023. Det är främst inom orsaksområdena fordonsolycka, fall av person och feltramp/annan överbelastning som ökning skett under 2023. Fordonsolyckor samt överbelastning har varit de vanliga orsaksbakgrunderna under hela mätperioden, medan fall av person har legat betydligt lägre även relativt sett under tidigare år.

För konsumenttvätt har antalet olyckor legat på en stabilt låg nivå under de senaste åren. Under 2023 registrerades 6 olyckor.

Figur 3 Antal arbetsolyckor per år inom konsumenttvätt samt industri- och institutionstvätt, enligt data som inrapporterats till och sammanställts av Arbetsmiljöverket.

3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete

ISO 45001:2018 är den första internationella standarden för ledningssystem för arbetsmiljö och lanserades 2018. Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via siten Certifiering.nu men då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/LimaTvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/KåPi Tvätt AB*
- CWS Sweden AB*
- KTI Sverige AB
- Rikstvätt Öland/Lindbytvätten*

* Medlem i Sveriges Tvätteriförbund

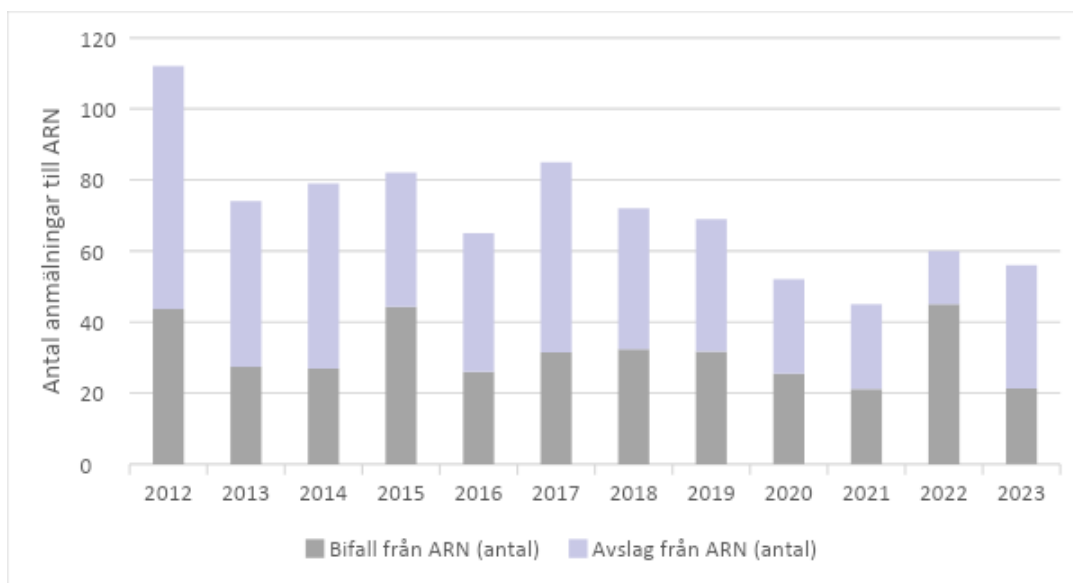
4. KONSUMENTFRÅGOR

4.1. Anmälningar till Konsumentverket

Anmälningar som görs till Konsumentverket presenteras i Konsumentverkets diarium. Enligt Konsumentverkets diarium har en anmälning mot företag i textilservicebranschen inkommit under 2023. Företaget som anmälan riktas mot är inte medlem i Sveriges Tvätteriförbund. I oktober 2024 har inga anmälningar ännu inkommit för året.

4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN sammanställer varje år anmälningar gjorda av privatpersoner gentemot företag. Inom tvätteribranschen är det därför främst konsumenttvätterier (kemtvättrar) som berörs av dessa anmälningar. Antalet anmälningar under 2023 sjönk något jämfört med året innan. Andelen anmälningar som får bifall av ARN, det vill säga där myndigheten ger konsumenten rätt gentemot företaget, låg betydligt lägre under 2023 jämfört med året innan. Endast i 38 % av det totala antalet anmälningar har ARN givit konsumenten rätt under 2023.

Figur 4 Antal anmälningar till ARN samt andel anmälningar där ARN bifallit respektive avslagit klagandens anspråk.

ARN följer även upp ärenden där konsumenten givits rätt i sin anmälan, för att undersöka hur det anmälda företaget hanterar den rekommendation som ARN givit. Statistiken visar att andelen fall där företag inom tvätteriindustrin följt ARNs rekommendation är mycket hög, generellt sett. Sedan 2013 ligger den konstant över 80 %. För 2023 anger ARN dock att andelen uppgår till 67 %. Då många klagomål som rests under 2023 ännu inte avgjorts, är det ännu inte möjligt att konstatera om det handlar om en faktisk nedgång.

Att följa ARNs rekommendationer är sedan länge ett krav för alla Tvätteriförbundets medlemmar och efterlevnaden kontrolleras i förbundets årliga auktorisationskontroll.

5. KVALITET

5.1. Kvalitetsledningssystem

Antal företag som certifierats genom ISO 9001 (kvalitetscertifieringssystem) finns tillgängligt genom Certifiering.nu och informationen efterfrågas även årligen i Sveriges Tvätteriförbunds auktoriseringsprocess. Hösten 2023 är följande företag certifierade enligt denna standard. Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via siten Certifiering.nu men då det inte finns något krav på uppdatering av detta register utifrån de revisioner som sker kontinuerligt, är informationen nedan behäftad med viss osäkerhet.

- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- Rikstvätt Öland/ Lindbytvätten AB*
- Märstatvätten AB*
- Miljöservice Syd AB
- Tvätteriet Alingsås*
- KTI Sverige AB*
- TvNo Textilservice AB*

- CWS Sweden AB*
- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt och Textilservice AB*
- Comforta AB*
- Rikstvätt Västerås/Forslunds Tvätt AB*
- Rikstvätt Lima/Limatvätten AB*
- Rikstvätt Bengtsfors/KåPi Tvätt AB*
- Samhall AB*
- Skogome Tvätterier*
- Hr Björkmans Entrémattor AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

5.2 T-märket

Sveriges Tvätteriförbund är en branschorganisation för den svenska tvätt- och textilservicebranschen.

Medlemsorganisationen är politiskt obunden, ej fackligt avtalslutande och arbetar för att främja svensk tvätterinäring genom att:

- Bevaka tvätt- och textilservicebranschens näringspolitiska intressen
- Verka för en utökad marknad för medlemmarna
- Höja kunskapsläget inom branschen genom kurser, konferenser och information inom områden som miljö, cirkularitet, arbetsmiljö, hygien, kvalitet mm.
- Uppmärksamma eldsjälar och sprida goda exempel
- Se till medlemmarnas gemensamma intressen

Förbundet har idag ca 65 auktoriserade medlemsföretag. En viktig del inom förbundets verksamhet är en årlig kvalitetskontroll av medlemmar som infördes redan 1957. Endast auktoriserade medlemmar erhåller förbundets T-märke. Auktorisationsprocessen består av en opartisk kontroll av verksamhetens agerande, utförd av tredje part. Auktoriseringsprocessen sker årligen i förhållande till:

- Miljöpåverkan
- Bidrag till cirkulära materialflöden
- Arbetsmiljö
- Hygien
- Socialt ansvarstagande
- Kontakt med myndigheter
- Kvalitet
- Konsumentkontakt

Några av de punkter som kontrolleras i auktoriseringskontrollen är

- Att verksamheten har ett fullgott hygienarbete med väl kända rutiner och regler för personalen
- Att tvättade persedlar klarar mikrobiologiska kontroller
- Att tvättkemikalier hanteras på ett ansvarsfullt sätt för att minimera risk för spridning till miljön
- Att utsläpp av perkloretylen från kemtvätt understiger Naturvårdsverkets gränsvärden
- Att rutiner för fullgott arbetsmiljöarbete finns

- Att avfall källsorteras och hanteras enligt gällande regelverk
- Att verksamheten lever upp till Skatteverkets regler kring personalliggare och kassaregister
- Att konsumentverkets beslut efterlevs vid fall av anmälningar

Auktoriseringen är omfattande och består av ca 100 frågor, som följs upp genom stickkontroller och laboratorieanalyser hos cirka 15 % av förbundets medlemmar årligen. Auktorisationskontrollen utförs sedan flera år tillbaka av konsultbolaget ENSUCON (www.ensucon.se).

Sedan 2020 har auktoriseringskontrollen utvecklats med ett utökat fokus på hygienfrågor för samtliga medlemmar. Det finns även en möjlighet att genomgå en fördjupad kontroll av hygienfrågor, för att säkerställa att det finns ett systematiskt hygienarbete på respektive anläggning, i likhet med standarden EN 14065:2016. Denna fördjupade kontroll innehåller bland annat utökade mikrobiologiska kontroller, identifiering av risker och aktiviteter för att minimera dessa samt hantera eventuella problem.

Under 2023 och 2024 har Sveriges Tvätteriförbund tillsammans med sin danska systerorganisation BVT genomfört ett projekt finansierat av EU via Erasmus+, med fokus på utveckling av auktoriseringsprocessen. Bakgrunden är ett allt större fokus inom EU på textilbranschens hållbarhetsfrågor genom EUs strategi för hållbara och cirkulära textilier, samt kommande rapporteringskrav enligt CSRD, krav på tillbörlig aktsamhet genom CSDDD och EU-taxonomin. Resultaten från projektet presenteras på [Start - The new Scandinavian Quality Control model](#). Det kommer att ligga till grund för utveckling av organisationernas auktoriseringskontroller framåt.

6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE

Tvätt- och textilservicebranschen har ett starkt samhällsengagemang. Sveriges Tvätteriförbund sponsrar sedan många år tillbaka både Malmö FF i Samhället och IF Brommapojkarna (BP). I juni 2023 blev Sveriges Tvätteriförbund medlemmar i Diversity Charter, världens största nätverk inom mångfalds- och inkluderingsfrågor. Det innebär att vi, liksom övriga medlemmar, åtar oss att skapa och bibehålla en inkluderande arbetsmiljö för anställda utan åtskillnad vad gäller kön, ras eller etniskt ursprung, religion, ålder, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diversity Charter Sweden verkar för en värld där olika idéer, kunskaper, erfarenheter och kompetenser räknas, där olikhet är en resurs.

6.1. Tvätteriförbundets hållbarhetspris

Sedan 2017 delar förbundet ut ett hållbarhetspris till en person som bidragit till att utveckla hållbarhetsaspekter inom textilservicebranschen. Pristagarna utses av Sveriges Tvätteriförbunds styrelse och presenteras nedan. Till och med 2021 delades hållbarhetspriset ut i samarbete med Christeysns. Från och med 2022 delas priset ut i samarbete med Ecolab.

2017	Pia Bergman, Ledare för Stora Branschgruppen Skatteverket, för sitt engagemang i att bidra till en juste och likvärdig spelplan inom tvätterinäringen.
2018	Carl-Johan Björkman, Hr Björkmans Entrémattor AB, för sina insatser för ekologisk hållbarhet.
2019	Schlemon Athoraya, Örebro-Tvätt och Kent Pettersson, KåPi Tvätt i Bengtsfors för att genom innovativa lösningar göra tvätterinäringen ännu mer klimatsmart.

2020	Jonas Olaison, Textilia och Lina K Wiles, Berendsen/Elis, för sitt enträgna arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor som satt respektive företag och textilservicesektorn som helhet på kartan.
2021	Peter Streijffert på Lindbytvätten för att vara en entusiastisk entreprenör som alltid varit en föregångare när det gäller hållbarhets- och miljöfrågor.
2022	Jonny Hägerström på TvNo för sina insatser för medarbetarpolitik och integration av flyktingar i samverkan med arbetsförmedlingen. Henry Eskola på Scandbio för sitt entusiastiska arbete för att hjälpa textilservicebranschen att bli fossilfri.
2023	Anders Thorgaard, DFD/Textilia som tagit initiativ till att i industriell skala kunna upcykla textilier till nya produkter - i konceptet upcy.
2024	Susanne Beskow och Caroline von Post som med sitt företag Beskow von Post skapar nytt liv av uttjänta textilier i samarbete med flera medlemsföretag.

6.2. Medlemmars samhällsengagemang

Många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar visar på stort samhälls- och miljöengagemang. Allt fler av medlemmarna har idag både en miljöpolicy och en CSR-/hållbarhetspolicy som innefattar sociala frågor, värdeprogram eller liknande dokument som anger verksamhetens hållning i sociala/etiska frågor.

Samhällsengagemanget omsätts av många företag i praktiken till handling i allt ifrån att premiera hållbara innovationer, till att stötta lokala idrottsföreningar och andra ideella organisationer. Varje år berättar vi i vår hållbarhetsrapport om några av de konkreta åtgärder och insatser som Sveriges Tvätteriförbund engagerar sig i inom både ekologisk och social hållbarhet. Fler exempel hittas på www.textilservicebranschen.se.

Många medlemmar skänker både pengar och textilier till organisationer som verkar för altruistiska ändamål. Under året har CWS stöttat både BRIS och Musikhjälpen. TvNo är företagsvän mot cancer genom att stödja Cancerfonden och bidrar även till rent vatten i utvecklingsländer genom Solvatten. Elis skänkte under 2023 hela 58 000 kg textilier till välgörenhet. A-Kembaren i Falkenberg sponsrar både Pride Falkenberg och Min stora dag.

Lindströms klimatmål validerade

Science Based Targets initiative är en kraftig kvalitetsstämpel på en organisations klimatambitioner. Under 2023 fick Lindström sina klimatmål validerade av SBTi, vilket innebär att externa experter anser att målen är i linje med nödvändiga reduktioner om vi ska nå Parisavtalet. Lindström har som mål att minska sina utsläpp i scope 1, 2 och 3 med hela 50 % redan år 2030, jämfört med utgångsåret 2021. Senast år 2050 ska utsläppen ha minskat med 90 %. Förnybar el, minskade utsläpp från transporter, val av återvunna och biobaserade textilfibrer och flytt av produktion närmare kunden är några av delarna i företagets strategi för att nå sitt mål. Läs mer i Lindströms hållbarhetsrapport för 2023.

Elis tips till upphandlarna – Köp inget!

Under 2023 lanserade Elis en guide för hållbar upphandling riktad till vård- och omsorgssektorn. Syftet är att lyfta exempel på hur upphandlare kan ställa hållbarhetskrav som kan spara både tid, pengar och miljö, utan att kompromissa med höga hygienkrav. Genom guiden hoppas Elis att fler inom vård- och

omsorgssektorn framåt kommer att välja textilservicebranschens cirkulära affärsmodell, framför att köpa in många ton jungfruliga textilier som ofta har en kort livslängd.

Ansvar för sin vattenrening

Elis invigde 2023 ytterligare ett internt vattenreningsverk. Vattenreningsverket i Jämjö är företagets 13:e i Sverige och innebär att Elis tar ett stort ansvar för de restprodukter verksamheten genererar.

Textilia prisar automatiserad rekonditionering

Initiativtagarna till RekoMended började som modeskapare med egen butik. Efter några år kände de en vilja att bidra till ökad hållbarhet genom nya affärsmodeller. Genom att utveckla automatiserad rekonditionering av kläder kan de nu i stället bidra till att kläder kan användas längre och att mängden textilavfall minskar. Hösten 2024 belönades RekoMended med Textilias hållbarhetsstipendium.

7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET

Sveriges Tvätteriförbund är en aktiv medlem i den europeiska paraplyorganisationen ETSA – European Textile Service Association. Under året har Sveriges Tvätteriförbund bidragit till dialog om en internationell plattform för klimatberäkningar av textilservicebranschens tjänster.

Sveriges Tvätteriförbund har under 2023 och 2024 också tillsammans med sin danska systerorganisation BVT genomfört ett projekt finansierat av EU via Erasmus+, med fokus på utveckling av auktoriseringsprocessen för att möta ett allt större fokus inom EU på textilbranschens hållbarhetsfrågor. Resultaten från projektet presenteras på [Start - The new Scandinavian Quality Control model](#).

8. FN:s GLOBAL COMPACT

Sedan 2016 är Sveriges Tvätteriförbund anslutet till FN:s Global Compact. Det innebär att förbundet ställer sig bakom Global Compacts tio grundprinciper och bedriver ett aktivt och systematiskt arbete för ständig förbättring i förhållande till dessa.

FN:S GLOBAL COMPACTS TIO GRUNDPRINCIPER

- MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Stödja och respektera skyddet för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som företaget kan påverka.

Försäkra sig om att företaget inte är delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter.

- ARBETE

Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.

Avskaffa alla former av tvångsarbete.

Avskaffa barnarbete.

Avskaffa diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

- **MILJÖ**

Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.

Ta initiativ till och främja ett större ansvarstagande för miljön.

Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

- **KORRUPTION**

Motarbete alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

I mars 2023 levererade Sveriges Tvätteriförbund sitt fjärde *Communication of Engagement* (COE). I det beskriver vi hur vi aktivt arbetar inom dessa fyra områden. Sveriges Tvätteriförbunds COEs finns att ta del av på vår hemsida, samt via Global Compacts hemsida. [Sveriges Tvätteriförbund – Communication on Engagement | UN Global Compact.](#)

9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER

Sveriges Tvätteriförbund publicerar årligen en hållbarhetsrapport med uppföljning av de nyckelindikatorer som presenterats ovan. Samtliga tidigare publicerade hållbarhetsrapporter återfinns på Sveriges Tvätteriförbunds hemsida, under *Kunskap* [Kunskap – Sveriges Tvätteriförbund \(tvatteriforbundet.se\)](#).